

Motion till riksdagen 2020/21:1703

av Mikael Damsgaard (M)

Ökat samarbete för ett starkare Norden

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om insatser för att främja användandet av de skandinaviska språken och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om tillgång till de nordiska public service-bolagens digitala tv-tjänster och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en vitbok med förslag om hur de nordiska arbetsmarknaderna och ekonomierna ytterligare kan integreras och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om nordiskt försvarssamarbete och färdplan för svenskt Natomedlemskap och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

De nordiska länderna är våra närmaste vänner. Vi är broderfolk eller om man hellre vill systerfolk. Att syskon ibland träter hör till sakens natur. Smågnabbet oss emellan får emellertid aldrig ställa sig i vägen för den styrka det nordiska samarbetet kan utgöra.

Det moderna nordiska samarbetet formades efter andra världskriget, bland annat genom bildandet av Nordiska rådet och den nordiska passunionen. Många kommuner är också involverade i olika former av nordiskt samarbete. Ett exempel är Västerås som sedan slutet av 1940-talet har ett ömsesidigt nordiskt vänortssamarbete med Lahti, Ålesund, Randers och Akureyri, där årliga borgmästarmöten, årliga ungdomsveckor och en nordisk förskolekonferens är återkommande aktiviteter.

De nordiska ländernas samlade befolkning om drygt 27 miljoner invånare är blygsam i ett globalt perspektiv men ekonomiskt är Norden mer betydande med en gemensam BNP som skulle placera sig på en elfteplats bland världens länder. Den nordiska styrkepositionen bygger emellertid inte på Norden som en isolerad ö, utan Norden i samarbete med andra västliga demokratier inom bland annat EU och Nato.

Migrationskrisen 2015 och pandemin 2020 har visat på stora svårigheter att inom Norden möta kriser gemensamt. Istället för att samverka och tillsammans möta utmaningar har resultatet blivit en försämrad ömsesidig förståelse mellan de nordiska huvudstäderna och mer av stängda gränser. Den bristande förmågan att tillsammans möta kriser är ett resultat av att det nordiska samarbetet och nordisk integration under lång tid inte prioriterats tillräckligt. Sverige har, som Nordens geografiska mittpunkt och största land, ansvar för att vända den utvecklingen.

Regeringen bör därför ta initiativ för att långsiktigt stärka det nordiska samarbetet. Nordiska rådets verksamhet bör fokusera på det som ingen annan än Nordiska rådet kan göra. Nämligen att föra de nordiska länderna liksom de nordiska folken närmare varandra. Utbildning och kultur är naturliga områden för samarbete. Insatser för att främja användandet av de skandinaviska språken är av särskild betydelse. De nordiska public service-bolagen bör samarbeta ytterligare bland annat för att öka tillgängligheten till bolagens digitala tv-tjänster över gränserna i Norden. Det kan bland annat handla om att bolagen endast bör geoblockera program där det är nödvändigt. Idag geoblockerar exempelvis Sveriges Television program i större utsträckning än Danmarks Radio.

Därtill bör insatser för att ytterligare främja integrationen av de nordiska ländernas arbetsmarknader och ekonomier prioriteras. Med förebild i den vitbok som Europeiska kommissionen publicerade 1985, med 279 lagförslag för att konkret få den inre marknaden att fungera, bör en vitbok tas fram med förslag om hur de nordiska arbetsmarknaderna och ekonomierna ytterligare kan integreras.

Det försämrade säkerhetspolitiska läget runt Östersjön och i Arktis kräver ett fördjupat försvars- och säkerhetspolitiskt samarbete. Nato är den viktigaste aktören för fred och säkerhet i Nordeuropa. Genom ett svenskt, och eventuellt också finskt, Natomedlemskap skulle bättre förutsättningar skapas för en gemensam nordisk försvarsplanering. Regeringen bör därför ta fram en färdplan för ett svenskt Natomedlemskap. Oberoende av frågan om ett kommande svenskt och finskt Natomedlemskap bör såväl nordiskt försvarssamarbete som samarbete kring civil beredskap utvecklas ytterligare.

Mikael Damsgaard (M)